

Rautavaaran kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2025

Vanhus- ja vammaisneuvoston kokous 10.12.2024

Sisällys

1 Vanhus- ja vammaisneuvoston lakisääteisyys.....	1
2 Rautavaaralla toimivat vanhusten ja vammaisten vaikuttamiselimet	1
2.1 Rautavaaran kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto	2
2.2 Pohjois-Savon hyvinvointialueen vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto.....	3
3 Toiminta vuonna 2025	3
3.1 Vaikuttaminen kunnan ja hyvinvointialueen alueella	3
3.2 Kokoukset vuonna 2025.....	3
3.3 Tapahtumat	4
3.4 Tiedottaminen.....	4

1 Vanhus- ja vammaisneuvoston lakisääteisyys

Vanhus- ja vammaisneuvosto on kuntien lakisääteinen pysyvä yhteistyöelin.

Kuntalain (410/2015) 27 §:n ja 28 §:n mukaan kunnassa on oltava vanhus- ja vammaisneuvosto. Kunnanhallituksen tehtävä on nimittää vanhus- ja vammaisneuvosto sekä huolehtia sen toimintaedellytyksistä.

Vanhus- ja vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisissä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemien palvelujen kannalta.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista (980/2012) 11 §:n mukaan vanhusneuvosto on otettava mukaan ikääntyneen väestön tukemiseksi laaditun suunnitelman valmisteluun (5 §) sekä palvelujen riittävyyden ja laadun arviointiin (6 §).

Rautavaaran vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelmassa otetaan huomioon kuntalain ja vanhustalvvelulain velvoitteet.

Vanhus- ja vammaisneuvosto tukee ikäihmisten ja vammaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kunnassa. Neuvoston keskeinen tehtävä on tuoda ikääntyneen väestön ja vammaisten ääntä suunnitteluun, päätöksentekoon ja arviointiin sekä tiedottaa vireillä olevista asioista. Päätöksentekoon neuvosto voi vaikuttaa tekemällä esityksiä, aloitteita ja lausuntoja ikääntyneen väestön näkökulmasta. Vanhus- ja vammaisneuvosto on hyvissä ajoin otettava mukaan iäkkäitä ja vammaisia koskevien suunnitelmien laatimiseen.

2 Rautavaaralla toimivat vanhusten ja vammaisten vaikuttamiselimet

Rautavaaran kunnan alueella toimii kunnan oma vanhus- ja vammaisneuvosto, minkä lisäksi Pohjois-Savon hyvinvointialueen ikäihmisten neuvostossa ja vammaisneuvostossa on rautavaaralaisedustus.

2.1 Rautavaaran kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto

Rautavaaralla toimii yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto. Rautavaaran vanhus- ja vammaisneuvosto on ikääntyneen väestön ja vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi asetettu vaikuttamistoimielin.

Vanhus- ja vammaisneuvoston toimikausi on samanmittainen kuin kunnanvaltuustolla eli neljä vuotta. Riittävän pitkällä toimikaudella varmistetaan toiminnan helpompi suunniteltavuus sekä parempi vaikuttavuus. Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasäännön mukaan jäsenet valitaan kunnan alueella vaikuttavista keskeisistä eläkeläis- ja vammaisjärjestöistä.

Jäseniä esitettäessä otetaan huomioon jäsenen järjestön toiminnan merkittävyys.

Vanhus- ja vammaisneuvostoon ei lähtökohtaisesti nimitetä viranhaltijajäseniä. Mikäli näin kuitenkin tehdään, nimitettävällä viranhaltijalla tulee olla aikaa paneutua vanhus- ja vammaisneuvoston työhön.

Kunnanhallitus nimeää vanhus- ja vammaisneuvoston varsinaiset jäsenet sekä heidän varajäsenensä neljän vuoden toimikaudelle. Rautavaaran kunnanhallitus on asettanut (khal 155 § 11.10.2021) vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenet toimikaudelle 2021–2025 seuraavasti:

Yhdistys	Jäsen	Varajäsen
Eläkeliiton Rautavaaran yhdistys ry	Ritva Taskinen	Ritva Pursiainen
SPR:n Rautavaaran osasto	Ritva Lukkarinen	Maija-Liisa Korhonen
Rautavaaran Sydänyhdistys ry	Pentti Kainulainen	Lilja Korhonen
Rautavaaran Invalidit ry	Elina Kuosmanen	Eeva Turunen

Pohjois-Savon Syöpäyhdistys ry / Rautavaaran paikallisosasto	Rauha Partanen	Anja Rossinen
Rautavaaran Vanhusten ja vajaakuntoisten eläkeläisten tukiyhdistys ry	Maija Kärkkäinen	Terttu Sorsa
Rautavaaran seurakunta	Diakonian viranhaltija	Kirkkoherra
Rautavaaran helluntaiseurakunta	Ilkka Roininen	

Helmikuusta 2024 alkaen vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä on toiminut kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Erik Räsänen. Todennäköisesti vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerin tehtävät siirretään vuoden 2025 aikana hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattori Annukka Jäntti-Ciprianille. Sihteerin vaihtuu kuitenkin vasta toimikauden 2025–2029 aikana.

2.2 Pohjois-Savon hyvinvointialueen vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto

Hyvinvointialueella toimii lakisääteisinä vaikuttamistoimieliminä hyvinvointialueen nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32 §). Lain mukaan vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja. Tehtävä on aluevaltuustokauden mittainen.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastine vanhusneuvostolle on ikäihmisten neuvosto. Vanhusneuvoston edustajana toimii Terttu Sorsa ja varaedustajana Elina Kuosmanen.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen vammaisneuvostossa Rautavaaran vammaisneuvoston edustajana toimii Ritva Lukkarinen ja varaedustajana Maija Kärkkäinen. Lisäksi Maija Kärkkäinen toimii ikäihmisten ja hoivapalvelujen lautakunnassa.

3 Toiminta vuonna 2025

Vanhus- ja vammaisneuvosto vaikuttaa kunnassa edunvalvonnan, asioihin suunniteluun osallistumisen, tapahtumien tuottamisen ja tiedottamisen keinoin.

3.1 Vaikuttaminen kunnan ja hyvinvointialueen alueella

Vanhus- ja vammaisneuvostolla on lakisääteinen oikeus saada tietoa sitä koskevista asioista. Ennen kokouslistojen lähettämistä vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerin kysyy kunnan johtavilta viranhaltijoilta ja esihenkilöiltä asioista, joilla voi olla merkitystä ikäihmisille ja vammaisille.

Vanhus- ja vammaisneuvostolla on mahdollisuus tuoda ikäihmisten ja vammaisten näkökulmaa esiin kunnan suunnittelussa, päätöksenteossa ja toiminnan arvioinnissa. Vanhus- ja vammaisneuvoston kokoukset toimivat paikkana keskustella kunnan ajankohtaisasioista. Neuvosto seuraa hyvinvointialueiden tilanteen kehittymistä. Vanhus- ja vammaisneuvosto voi tarvittaessa ottaa omasta näkökulmastaan kantaa kunnan ajankohtaisasioihin.

Jotta vuorovaikutus kunnan kanssa säilyisi luontevana, vanhus- ja vammaisneuvosto kutsuu kokouksiinsa viranhaltijoita. Uudet viranhaltijat käyvät esittelemässä itsensä kokouksissa.

Vuorovaikutusta parannetaan myös hyvinvointialueiden suuntaan. Hyvinvointialueen vastaavien lautakuntien rautavaaralaisille jäsenille tarjotaan läsnäolo- ja puheoikeus Rautavaaran vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksiin.

Kokouksiin pyritään saamaan asiantuntijavierailijoita myös vuonna 2025.

3.2 Vammaispoliittinen ohjelma

Vanhus- ja vammaisneuvosto edellyttää Rautavaaran kuntaa valmistelemaan vuoden 2025 aikana vammaispoliittisen ohjelman. Ohjelma on suunnitelma keinoista, miten kunta voi tukea vammaisia ja millaisia palveluita kunta tarjoaa vammaisille.

3.3 Kokoukset vuonna 2025

Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontuu neljä (4) kertaa vuodessa.

Toimintavuoden 2025 kokoukset sovitaan 10.12.2023 järjestetyssä vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksessa. Vuonna 2025 vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontuu

to 6.2.2025 klo 12.00

to 10.4.2025 klo 12.00

to 28.8.2025 klo 12.00

to 20.11.2025 klo 12.00.

Kevään kokous on viimeinen kokous vanhus- ja vammaisneuvoston nykyisellä kokoonpanolla.

3.4 Tapahtumat

Tapahtumat ovat keskeinen osa vanhus- ja vammaisneuvoston toimintaa. Tapahtumissa ikäihmiset ja vammaiset voivat kohdata tovereitaan. Monipuoliset tapahtumat lisäävät yhteisöllisyyttä ja yksilön hyvinvointia.

Vanhus- ja vammaisneuvosto järjestää perinteisen **kylävierailun** kesällä 2025. Alustavana kohteena olisi tällä kertaa Rasimäki. Lisäksi kesällä järjestetään jälleen myös perinteiset **lettukestit** torilla ja vanhustentalolla.

Lokakuussa on **Vanhustenviikko**, jolloin vanhus- ja vammaisneuvosto tuottaa monipuolisesti ohjelmaa yhdessä Rautavaaran kunnan vapaa-aikatoimen kanssa.

Edellä mainittujen, jo vakituisiksi muodostuneiden tapahtumien lisäksi vuonna 2025 pyritään järjestämään

- sukupolvien kohtaamisia yhdistävä tapahtuma
- luennoitsijan vetämä työpajatyypinen tapahtuma
- ulkoilutapahtuma

Tapahtumissa pyritään huomioimaan ikäihmisten lisäksi myös muut erityisryhmät.

Tapahtumien järjestämiseen voidaan käyttää kunnan työntekijöiden ja viranhaltijoiden työaikaa. Vanhus- ja vammaisneuvoston sihteeri hakee vuosittain kunnanhallitukselta vanhustenhuoltoon suunnattuja testamenttivaroja tapahtumien järjestämiseen.

Vanhus- ja vammaisneuvoston tapahtumiin tarjotaan mahdollisuus saada ilmainen kyyditys. Tämä mahdollistaa liikkumisen myös niille, jotka asuvat kauempana keskustasta ja joilla ei ole mahdollisuutta omalla kyydillä.

Vanhus- ja vammaisneuvosto voi käyttää käyttöönsä saamiaan testamenttivaroja myös vanhus- ja vammaisaiheisten tapahtumien taloudelliseen tukemiseen.

3.5 Tiedottaminen

Vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenet vaikuttavat lukuisissa Rautavaaran alueen yhdistyksissä. Tämän ansiosta kokoukset ja kokousten pöytäkirjat toimivat tehokkaana keinona saavuttaa ihmisiä, jotka eivät käytä sosiaalista mediaa tai esimerkiksi tilaa sanomalehtiä.

Rautavaaran kunnan viestintä ei kuitenkaan nykyisellään tavoita kaikkia, etenkin ikäihmisiä. Vuonna 2025 vanhus- ja vammaisneuvosto selvittää keinoja, miten kunnan viestintä tavoittaisi ihmisiä aiempaa paremmin.